

بیمارستان شهید محمد منتظری نجف آباد

برفک دهان در نوزادان چیست؟

واحد آموزش به بیمار

تاریخ تدوین: ۱۳۹۸/۰۹/۲۳

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۹/۱۶

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۷/۹/۱۶

کد: MH.BR.PE.PED.۱۲۰

واحد آموزش به بیمار

با برفک دهان در کودکان چه کنیم؟

برفک دهان، عفونتی قارچی است که هر چند برخی کودکان و حتی بزرگسالان هم ممکن است دچار آن شوند، اما اغلب، نوزادان را گرفتار می‌کند. در بررسی بزاق دهانی، قارچی به نام «کاندیدا آلبیکنس» در تعدادی اندک و بسیار محدود دیده شده اما اگر این قارچ با تکثیر بیش از حد خود نواحی دهانی را آلوده کند، دهان عفونی و برفکی می‌شود و در صورت ضعف و ناتوانی در سیستم ایمنی، بخصوص در شیرخواران بسرعت برفک دهان بصورت پلاک‌هایی سفید رنگ و پوسته‌پوسته در اندازه‌های متفاوت بر مخاط روی زبان، حلق، لثه، سقف دهان، اطراف لب و دیواره داخلی گونه دیده می‌شود. شباهت بسیار به شیر دلمه‌بسته دارد و از همین رو برخی مادران جوان ممکن است نتوانند تفاوت و افتراق آنها را بخوبی تشخیص دهند و گمان کنند سفیدی موجود ناشی از برگشت شیر از معده به دهان نوزاد است.

یکی از معمول‌ترین راه‌های تشخیص اولیه آن در بین بعضی از مادران این است که بدانند برفک دهان بسختی کنده می‌شود و پس از کندن آن رنگ محل به قرمزی تمایل دارد. گاهی ممکن است کندن برفک به مختصر خونریزی در محل بینجامد. در صورتی که مادر دچار عفونت مهبل باشد نوزادان در حین خروج از مجاری زایمان احتمال ابتلا به آن و ظهور برفک را طی چند ساعت تا یک هفته پس از تولد تجربه خواهند کرد. گاهی مجرای زایمان پاک و عاری از عفونت است اما تماس با لوازم آلوده برای نوزادان در بخش‌های نوزادان طی ساعات اولیه تولد، احتمال ابتلا به آن را تقویت می‌کند. گاهی عفونت، به روده باریک راه می‌یابد و سبب درماتیت یا کهیر شده، که با بررسی پوشک مشخص می‌شود.

اگر شیرخوارتان به این عفونت دچار شده نگران نشوید. برفک دهان قابل درمان است و با معاینه و درمان تحت نظر پزشک، همراه با استریل کردن مداوم وسایل دهانی فرزند اعم از پستانک، دندانگیر، شیشه شیر و...

و همچنین تا زمانی که حنجره، دستگاه تنفسی و لوله گوارش درگیر بیماری نباشد، بهبودی بهتر و سریع‌تر حاصل می‌شود. در گذشته درمان برفک با تجویز آنتی‌بیوتیک صورت می‌گرفت اما مصرف آنتی‌بیوتیک احتمال به هم خوردن تعادل طبیعی ارگان‌های دهان را به همراه دارد و از سوی دیگر، احتمال دارد آنتی‌بیوتیک‌ها زمینه‌ساز بروز برفک حتی در بزرگسالان شوند بنابراین، پزشکان از داروهایی مثل نیستامین برای درمان آن استفاده می‌کنند. در صورت اهمال در ضدعفونی کردن وسایل تغذیه نوزاد امکان بی‌اثر کردن مبارزه و عدم درمان وجود دارد. از همین رو برای مداوای بیمار استفاده از پستانک و شیشه شیر برای کودکانی که مادرانشان بخوبی وسایل را ضدعفونی نمی‌کنند طی دوره درمان ممنوع می‌شود. اما باید دقت کرد که در پدید آمدن و گسترش برفک دهان نوزاد، نوک پستان مادر هم طی روند شیر دادن آلوده می‌شود. در این صورت،

برای کاهش اثرات و عوارض این بیماری، مادر هم باید پس از مشورت با پزشک با از داروهای ضدقارچ استفاده کند تا در روند درمان تأخیری حاصل نشود و جلوی ایجاد زخم، درد یا سوزش نوک پستان نیز گرفته شود. برفک با معاینه و تحت نظر پزشک متخصص اطفال حتی زمانی که حنجره، دستگاه تنفسی و لوله گوارش هم درگیر بیماری شده باشد، بهبود می‌یابد؛ البته بهتر است درمان در مراحل اولیه انجام شود. در صورت تجویز نیستامین از سوی پزشک توجه کنید که نباید آن را در دهان کودک ریخت، برعکس طوری باید از آن استفاده کرد که تمام بخش‌های دهان به دارو آغشته شود

برخی به این منظور گاز استریل را دور انگشت کاملاً تمیز خود پیچیده، با آن دارو را در همه نواحی دهان کودک پخش می‌کنند که موثرتر است. این دارو باید حداقل یک هفته پس از برطرف شدن ضایعات هم استفاده شود و هیچ‌گاه تا چهل دقیقه پس

استریل کردن مداوم وسایل دهانی و تغذیه‌ای کودک، نظیف و مراقبت مادر از نوک پستان و نواحی اطراف آن الزامی است. یکی از راه‌های ضدعفونی کردن لوازم شیردهی، جوشاندن آنها به مدت ۱۵ تا ۲۰ دقیقه در حرارت بالای ۵۵ سانتی‌گراد است. مادر همواره باید دست‌های خود را بویژه پیش از شیر دادن یا تغذیه کودک با مواد پاک‌کننده یا ضدعفونی‌کننده بشوید **یادتان باشد برای درمان بیماری‌های کودکان یا نوزادان، هیچ‌گاه سرخود اقدامی نکنید و حتماً تجویز و توصیه پزشک را مد نظر قرار دهید** گاهی در دهان کودکان زخم‌هایی پدید می‌آیند که برای مادرها نگرانی ایجاد می‌کند. زخم‌های دهانی کودکان ممکن است به دلیل ضربه یا وجود بیماری به وجود آیند. البته این زخم‌ها برخلاف زخم‌های داخل دهان بزرگسالان کمتر جدی هستند ولی به بررسی نیاز دارند.